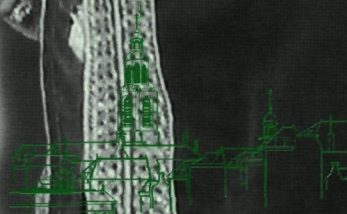

MAART 2002

TUD *Schrift*

83

Historische Vereniging Vloordingen

Boekhuis den Draak

Veerplein 33-35

Vlaardingen

tel. (010) 4358822

fax (010) 4349574

NIEUW:

Kreen en Gruizig

Over de streektaal van Delfland

Henk Tetteroo verzamelde meer dan 700 woorden en andere streektaalelementen met betekenis en historische informatie.

Geïllustreerd:

€ 11,50

BLOEMDECOR

- Bloemwerken en arrangementen
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken
- Verhuur van groendecoratie,
o.a. palmen, ficussen, etc.

JAC. VERKUIL

Bloemsierkunst Jac. Verkuil
Markgraafaan 135
3131 VL Vlaardingen

Tel: 010 - 434 37 04

Fax: 010 - 434 36 98

**in je
stoutste
dromen...
is niets
onmogelijk**

Voor kopieën (ook in KLEUR)

**moet je
naast
de molen zijn!**

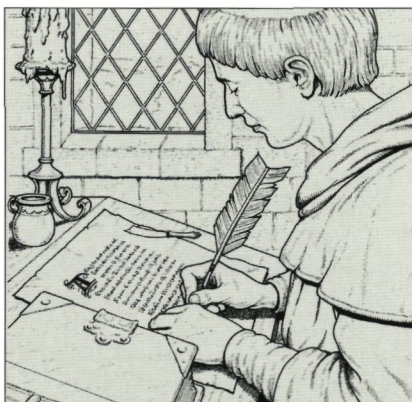
maandag t/m vrijdag
van 09.15 - 17.30 uur

DRUKKERIJ/COPYSHOP

A. OUWENDIJK

naast de molen

Kortedijk 16a-b
3134 HB Vlaardingen

Stout Grafische Dienstverlening

A. Hoogvlietstraat 6

3134 CC Vlaardingen

tel. 010-2480603

fax 010-4344878

email: info@stout.nu

www.stout.nu

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:

- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 16,50 per jaar, voor jongeren t/m 25 jaar € 12,00 te voldoen per accept-girokaart. Het bankrekeningnummer van de vereniging is 39.56.57.016, het postgironummer is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

W.C. den Breems, voorzitter
C.J. Hart, secretaris
A.W.J. Andriessen, penningmeester
J. van Elk
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevr. H.C. Verloop

Adres secretariaat/ledenadministratie:
Prins Bernhardlaan 12
3135 JB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 7063

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (kantoor)
(010) 434 2474 (thuis)

Adres losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CD Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Redactie Tijd-Schrift:
E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
C.M. van den Boogert
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette of per e-mail: info@histervlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992 © Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.histervlaardingen.nl
E-mail: info@histervlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

*Willem van Ruijtenburgh,
Ambachtsheer van Vlaardingen,
was in eigen persoon aanwezig
bij de viering van het 35-jarig
bestaan van de HVV.
(Foto: J. van Elk)*

Redactioneel	3
Van de Voorzitter	4
Convocatie Algemene Ledenvergadering 2002	9
Verslag Algemene Ledenvergadering 2001	9
Jaarverslag secretariaat 2001	11
"Ter herinnering zoowel voor het tegenwoordige, als voor het nageslacht"	
<i>M.A. Struijs</i>	15
Reactie op 'Laat het vriezen by de Vriezen'	
<i>P.G. Heinsbroek</i>	20
In memoriam	
<i>W.C. den Breems</i>	22
Uitslag prijsvraag	23
Ledenactiviteiten	24

LIEVREDOOR

Antiquariaat en boekhandel

In- en verkoop
van oude, curieuze,
verzamelw aardige
en antiquarische
boeken

Hoogstraat 53 - 3131 BL Vlaardingen

Telefoon (010) 434 71 52

Telefax (010) 435 11 22

Openingstijden: dinsdag t/m zaterdag
van 12.00 tot 17.00 uur

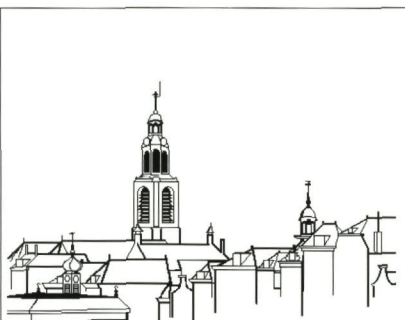
heto
schoonmaakbedrijf b.v.

J.H. van 't Wout

Kon. Wilhelminahaven NZ 1

3134 KE Vlaardingen

Tel.: (010) 435 51 66, fax: (010) 435 04 76

- NIEUWBOUW
- RENOVATIE
- ONDERHOUD
- GROND- EN KABELWERK
- RIOLERING- EN STRAATWERK

WERNER
AANNEMINGSBEDRIJF BV

James Wattweg 26

Postbus 136

3130 AC Vlaardingen

Telefoon: 010 - 4358844

Fax 010 - 4602603

ECHTE VLAARDINGERS
KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman
stofferij

Kuiperstraat 39b
3131 CH Vlaardingen
Tel/fax: 010-4351073

EEN UITERST BETROUWBAAR EN
VAKKUNDIG ADRES

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL
ZONWERING - BEHANG

**HISTORISCH
GEZIEN**

het waagat

woon-ideeënwarenhuis

**4 ETAGES
MÉT LIFT**

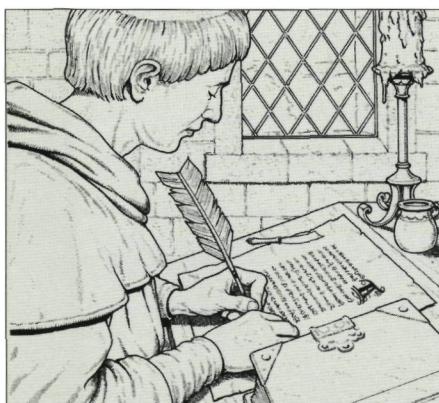
- WONEN
- SLAPEN
- KINDER
- MEUBELN
- ACCESSOIRES
- MODE
- KADO'S

Waa! even binnen...

De Witte
GARANTIEMAKELAARS

Schiedamseweg 26
3134 BL Vlaardingen
Tel. 010 - 434 38 44

Geschiedenis schrijven?

Een advertentie is zo geplaatst...

010-4749416

Herinneringen

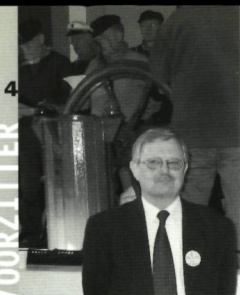
Veel van de artikelen die in *Tijd-Schrift* worden gepubliceerd, omdat wij weten dat ze door onze lezers bijzonder worden gewaardeerd, vallen in de categorie 'egodocumenten'. Het zijn verslagen en beschrijvingen van situaties en gebeurtenissen die de schrijver heeft meegeemaakt. Omdat *Tijd-Schrift* een blad is van de Historische Vereniging Vlaardingens, gaat het daarbij altijd om zaken die op de schaal van een mensenleven bezien vaak in een ver verleden spelen. In vele gevallen halen de schrijvers herinneringen op uit hun jeugd. Sommige van die schrijvers geven er blijk van over een uitstekend geheugen te beschikken: zij beschrijven moeiteloos allerlei details van gebeurtenissen van zo'n vijftig, zestig jaar geleden. Voor veel van onze lezers zijn het vaak herkenbare zaken die goede (en soms ook minder goede) herinneringen naar boven brengen. Soms blijkt dan ook, dat bepaalde dingen naar het idee van lezers toch anders waren dan beschreven. Dat is heel goed mogelijk. Het menselijk geheugen mag dan bij sommigen heel goed ontwikkeld zijn, het is niet feilloos. Dat daardoor sommige artikelen in *Tijd-Schrift* niet een exacte waarheidsgetrouwe beschrijving geven, is helemaal niet erg. De redactie, en ook de lezers, weten en accepteren dat. Het doet ook niets af van het genoeg dat we beleven aan het lezen van die artikelen.

Een andere zaak wordt het echter, wanneer de schrijver in een artikel pretendeert historische feiten naar voren te brengen, of zijn visie te geven op historische onderwerpen. Dan dient zo'n artikel gebaseerd te zijn op duidelijk omschreven bronnen en dient het zo mogelijk rekening te houden met reeds eerder gepubliceerde visies op dat onderwerp. Bij dergelijke artikelen is dus een wat meer historisch-wetenschappelijk benadering nodig en de meeste schrijvers van dat soort artikelen weet de weg naar de bronnen, bijvoorbeeld de collecties van het Stadsarchief, heel goed te vinden.

De redactie van *Tijd-Schrift* pretendeert heel aardig te kunnen inschatten of een artikel al of niet aantrekkelijk is voor het merendeel van onze lezers (smaken blijven natuurlijk verschillen, je kunt het niet altijd iedereen naar de zin maken). Wij hebben echter niet voldoende historische kennis in huis om alle artikelen van het tweede type op onvolkomenheden te kunnen beoordelen. Daarom prijzen wij ons gelukkig dat wij van de Stadsarchivaris, de heer Harm-Jan Luth, en de Stadarcheoloog, de heer Tim de Ridder, het aanbod hebben gekregen om in voorkomende gevallen dergelijke artikelen te beoordelen en van commentaar te voorzien. Wij zullen dankbaar van dat aanbod gebruikmaken, om de kwaliteit van de artikelen in *Tijd-Schrift* verder te vergroten. Uiteraard wordt eventueel commentaar op een aangeboden artikel altijd naar de schrijver doorgegeven en wordt hij of zij in de gelegenheid gesteld om, al of niet met hulp van de redactie, het stuk aan te passen.

Wel, dit alles gezegd hebbende, ligt er nu weer een gevarieerde aflevering nummer 83 voor u. Met de jaarstukken t.b.v. de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 27 maart, een aantal 'gewone' artikelen, en de lijst met ledenactiviteiten. De redactie wenst u veel leesplezier en hopelijk tot ziens op de ALV.

Eric van Rongen
Eindredacteur

35 jaar HVV groots gevierd!

Geweldige vrijwilligers, iedereen was goed gemutst, een prima locatie, er was veel te bekijken en te beluisteren en het was mooi weer. Genoeg ingrediënten om het 35-jarig bestaan van onze vereniging eens uitgebreid te vieren.

En een bijzondere dag werd het, die 19e januari. We mochten veel leden en niet-leden, waarvan sommigen ook weer lid werden van de HVV, begroeten. Naar schatting zijn zo'n 500 belangstellenden naar de aula van het gebouw van Scholengemeenschap Aquamarijn gekomen. Zelfs een lid uit Schinnen nam de gelegenheid waar om ons eens in het echt te zien.

Maar zonder activiteiten kan zo'n dag natuurlijk niet plaats vinden. De genealogische verenigen Delfland en Prometheus, alsmede stadsarchivaris Harm Jan Luth met een bestand van circa 30.000 Vlaardingse namen trokken veel belangstelling. De creatievelingen en verzamelaars kregen ook veel aandacht. Peter de Jong met een oude werkmanshandkar van timmerman Post en zijn collectie asbakken en Jan van Hees met oude fietsen vulden de bovenverdieping.

In de benedenzaal liep men tegen een fraai stukje huisvlijt aan. De heer C. Zwanenburg toonde een werkend model van een taanderij en het pand van de Vlaardingse autodienst Zwanenburg aan de Markt. Marieke Velthuis liet iets over boekbinden zien en mevrouw Bouwman een collectie van allerlei Vlaardingse bijzonderheden. De familie Toledo was er met een aantal handvervaardigde Vlaardingse afbeeldingen.

En dan waren er veel foto's uit de collecties van Kalkman, Van der Berg, Zuydgeest en Borsboom te bekijken. Het was er dringen. Archeologie, museum Hoogstad, Jan Anderson, de vrienden van het Visserijmuseum, Frans Assenberg met diavertoningen, ze waren er allemaal.

De Vlaardingse omroep, het Serviceteam Vlaarding en de Werkgroep Open Monumentendag lieten horen en zien wat er al zo in Vlaarding te doen is. En tussen het Vlaardings gezang van het Shantykoor en het Vissersvrouwenkoor las Aat Rolaf onder goede aandacht een aantal Vlaardingse sonnetten voor.

En wat doe je zonder vrijwilligers. Zij waren er voor het opbouwen en weer opruimen en de verzorging van de catering; iedereen heeft zich bijzonder ingespannen om deze dag onvergetelijk te maken. Speciale vermelding verdient de inzet van de conciërge van

*Twee leden van het Vissersvrouwenkoor poseren bij de handkar van Peter de Jong.
(Foto: J. Smeenk)*

Wout den Breems,
voorzitter van de HVV,
overhandigt scheidend
burgemeester
L.W. Stam een karaf
met inscriptie.
(Foto: J. Smeenk)

Aquamarijn, die zijn vrije zaterdag eraan opofferde. Het bestuur dankt alle medewerkers bijzonder hartelijk voor hun inzet.

Natuurlijk was er ook een officieel tintje. Na het welkomstwoord dat uw voorzitter tot de aanwezigen mocht richten overhandigde ik als aandenken de vertrekkende burgemeester L.W. Stam een karaf met inscriptie van de HVV. Hierna verscheen onze speciale gast ten tonele in de persoon van Willem van Ruijtenburgh. Zo uit de Nachtwacht gestapt hield de Ambachtsheer van Vlaardingen breed gebarend een vlammende toespraak die hierbij integraal is opgenomen.

"Zeer geachte leden en vrienden van de Historische Vereniging Vlaardingen, Zeer geachte burgers, belangstellenden, Zeer geachte heer burgemeester Stam.

Dank voor uw uitnodiging, heer Den Breems, aan mij, Willem van Ruijtenburgh, om enige woorden te spreken voor uw prachtige vereniging ter gelegenheid van de viering van haar 35-jarig bestaan.

Uiteraard doe ik dit volgaarne. Immers, het uitdelen van complimenten is altijd een plezierige zaak. En, complimenten zijn vandaag op hun plaats.

Beste vrienden, uit de goed bewaarde kronieken van de vereniging heb ik opgemaakt dat op 16 oktober 2001 de Culturele raad van Vlaardingen unaniem heeft besloten het waarde-ringsteken d'Akerboom toe te kennen aan de vereniging. Voorwaar geen sinecure. Proficiat, chapeau!

In 1967 werd de vereniging opgericht waarbij toen een tiental taken aan haar werd toebedacht. Ik meen te mogen stellen dat de belangrijkste hiervan wel is: "Het bewaken van het nog aanwezige historisch bezit". Dit bewaken, dames en heren, wordt ook wel conserveren genoemd. Bij het conserveren van cultureel erfgoed gaat het om drie stappen: herkennen, benoemen en behouden. Daar waren we vroeger niet zo goed in. Dat geef ik spreekwoordelijk 'Ruijterlijk' toe. Maar ach, we leefden in de Gouden Eeuw. Het kon niet op: wie dan leefde, wie dan zorgde. Geen zorgen voor morgen. Maar..., de zorgen kwamen wel dames en heren...

Ik neem u even mee naar mijn tijd, als u mij vergunt. In 1642 schilderde mijn tijdgenoot Rembrandt van Rijn zijn, naar later zou blijken, zijn bekendste meesterwerk. Geheel ten

onrechte kreeg dit doek zo'n honderd jaar later de naam 'Nachtwacht' toen het door verkleuring van de verf steeds donkerder was geworden.

Zoals u wellicht weet, dames en heren, zet dit schilderij twee figuren op de voorgrond: Kapitein der gewapende burgerij Frans Banningh en zijn luitenant. In het tafereel van het schilderij geeft deze kapitein last aan de luitenant de compagnie te laten marcheren. Nota bene, weer eens 200 jaar later, vond restauratie plaats van dit inmiddels wereldvermaarde doek (1947). Ik weet zeker, dat bij uitblijven van deze restauratie dit kunstwerk maar ook mijn naamsbekendheid ten onder zouden zijn gegaan. Want die luitenant was ik. Zonder deze restauratie had ik hier niet gestaan, had ik voor u zelfs niet bestaan.

Mijn boodschap, beste vrienden: conserveren, conserveren, conserveren!

U zult begrijpen, dames en heren, dat ik juist daarom mij zo zeer verbonden voel met de Historische Vereniging Vlaardingen, want zij heeft 35 jaar lang bewezen de kunst van het conserveren heel goed te verstaan. Heer burgemeester, ik feliciteer u met zo'n vereniging (de grootste) in uw stad.

Ik wil echter een kanttekening maken. Toen ik mij liet informeren bij de Vlaardingse VVV naar de verblijfslocatie, het adres, van de Historische Vereniging bleef het stil aan de andere kant van de balie en werd mij duidelijk dat deze niet bestaat. In de afgelopen 35 jaar heeft de Historische Vereniging zichzelf op de kaart van Vlaardingen gezet. Figuurlijk dan, wel te verstaan. Helaas, niet letterlijk. Of mag ik zeggen, nog niet letterlijk?

Beste mensen, naar mijn bescheiden mening, en als oud-Heer van Vlaardingen is het mij een groot voorrecht die te mogen geven, verdient een alom gerespecteerde vereniging die het cultureel waarderingsteken d'Akerboom krijgt voor haar werken, die circa 1600 leden telt en die daarmee de grootste vereniging is van de stad, een eigen onderkomen.

Een eigen onderkomen en ontmoetingspunt:

waar de eigen bibliotheek in zijn geheel kan worden ondergebracht (in plaats van verdeeld te zijn over drie adressen);

waar het volk kan in- en uitlopen;

waar letterlijk tekst en uitleg kan worden gegeven aan jong en oud door veel enthousiaste vrijwilligers;

waar de vereniging echt zichtbaar kan zijn!

Heer burgemeester,

Het is mij een eer u te mogen aankondigen als volgend spreker. Voordat ik dat doe spreek ik de hoop uit dat u een goed woordje in uw B&W-overleg zult doen voor deze vereniging.

Dames en heren,

Ik wens u allen een voortreffelijk historisch jaar waarin de nimmer op de loer liggende en dreigende verkleuring van Vlaardings Culturele verf geen schijn van kans heeft.

Het woord is aan burgemeester Stam.

Het ga u allen goed.

Saluut,

Willem van Ruijtenburgh."

Hierna ging burgemeester Stam in op de verdiensten van de vereniging, waarbij hij de HVV adviseerde zich ten eerste ook wat meer buiten de stadsgrenzen in de regio bekend te maken en daarnaast ook het heden van de stad vast te leggen en aandacht te blijven hebben voor meer recente bouwwerken.

*Het fraaie werkende model van een taanderij, gemaakt door de heer C. Zwanenburg.
(Foto J. Smeenk)*

ben kunnen maken en we thans een ledental van 1560 hebben. Dus 500 leden meer!

Het doel om een vereniging te zijn van en door iedereen is ons, dacht ik, in de achterliggende jaren redelijk gelukt. De vele commissieleden deden hun werk op voortreffelijke wijze, maar ook andere leden van de HVV lieten zich horen door voordrachten op lezingen en excursies. Alles bij elkaar is er de afgelopen 35 jaren hard gewerkt om de doelstellingen van de HVV te realiseren, wat uiteindelijk heeft geleid tot het toekennen aan de HVV van de Vlaardingse Cultuurprijs d'Akerboom 2001. We zijn daar zeer trots op en ik draag deze trofee op aan allen die de HVV gebracht hebben waar we nu staan.

Zo staan we te midden van wat er zo in het Vlaardingse gebeurt. Laat ik mij beperken tot het cultuur-historisch gebeuren. Diverse bijzondere vondsten kwamen tijdens archeologisch onderzoek de laatste jaren, maar ook recentelijk, boven de grond. Het zette Vlaardingse op de kaart. Het Gat in de Markt gaat dicht, maar eerst moet er nog even een kademuurtje geslecht worden. Het zal vreemd zijn als men straks niet meer vanuit de Zomerstraat de Markt op kan kijken. Maar eindelijk zullen moderne contouren de Markt weer compleet maken en kan de HVV haar pijlen weer op iets anders richten. Inmiddels wordt de Westwijk, een product van de wederopbouw, voortvarend gerenoveerd. Oude woningen verdwijnen en nieuwe komen er voor terug. Gebeurtenissen die straks weer in bijvoorbeeld *Tijd-Schrift* en het *Historisch Jaarboek* beschreven kunnen worden.

Wat te denken over de discussies en rapporten over Rivierzone, Stadsvisie, Historische Ruggengraat. We zullen daar alert op blijven.

En dan het nieuwe Vlaardingse Museum. Iedereen heeft daar zo zijn of haar mening over of het wel of niet haalbaar is. Maar jongere generaties hebben vaak geen of weinig benul van de oude Vlaardingse geschiedenis in al zijn bijzondere facetten. Daarom is een

Tot slot sprak uw voorzitter het volgende welkomstwoord:

*Geacht college, dames en heren,
Gaarne spreek ik een kort welkomstwoord tot u.*

Hartelijk welkom op deze historische dag die voor u is georganiseerd omdat de HVV 35 jaar bestaat, of wel de viering van ons 7e lustrum.

Vijf jaar geleden toen wij in deze locatie ons 6e lustrum vierden sloot ik mijn openingswoord af met de woorden: dat de HVV met haar 1150 leden een vereniging is met toekomst. Nu, 5 jaar later, mogen we concluderen dat we die toekomst waar heb-

museum zo belangrijk. Met alleen alles aan het papier toe te vertrouwen doen we het niet goed. Daarom ben ik van mening dat het Gemeentebestuur er voor moet zorgen dat het nieuwe Vlaardingse museum toekomst heeft. Van visserij tot industrie en alles wat daar tussen zit moet voor het nageslacht te consumeren zijn. Het Gemeentebestuur heeft daar een taak in.

Zo noemde ik u een aantal zaken op het historisch gebied, die aangepakt moeten worden, zodat Vlaardingen echt een historische stad zal zijn en blijven, want zij verdient het.

Tot slot iets over deze dag zelf. Het doel was om er een historische Vlaardingen-dag van te maken die voor leden en niet-leden vrij toegankelijk is. Een dag waar een ieder zich kan laten informeren over de Vlaardingse geschiedenis of gewoon foto's e.d. bekijken en herinneringen ophalen. Laten we zeggen: een Vlaardingse reünie. Maar we zijn zelfs een stapje verder gegaan en hebben een aantal Zuid-Hollandse genealogische verenigingen uitgenodigd. Stamboomonderzoek is een onderwerp dat veel in de belangstelling staat en dat zich niet alleen beperkt tot Vlaardingen.

U ziet het, u hoeft zich niet te vervelen. Wellicht kan dit gebeuren uitgroeien tot een cultuur-historische manifestatie voor Vlaardingen en omstreken. Ik wens u veel genoeg vandaag.

Wout den Breems

De vele op de jubileumdag tentoon-gestelde foto's mochten zich in een grote belangstelling verheugen. Historische plaatjes kijken blijft altijd leuk: "O, kijk, daar heb je haar ook!" (Foto: J. Smeenk)

Algemene Ledenvergadering 2002

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen nodigt de leden uit tot het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering, die wordt gehouden op dinsdag 26 maart 2002 in Wijkcentrum Holy aan de Aristide Briandring (achter Albert Heijn op de Loper). De bijeenkomst vangt aan om 20.00 uur.

Agenda

- 1 Opening door de voorzitter
- 2 Ingekomen stukken
- 3 Notulen Algemene Ledenvergadering van 27 maart 2001
(zie hieronder)
- 4 Jaarverslag secretaris (zie de pagina's 11-14 van dit Tijd-Schrift)
- 5 Financieel verslag 2001 en begroting 2002 (los bijgevoegd)
- 6 Verslag kascontrolecommissie en benoeming nieuwe kascontrolecommissie
- 7 Bestuursverkiezing (zie onderstaande toelichting)
- 8 Mededelingen
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting.

Toelichting bij agendapunt 7: bestuursverkiezing.

Reglementair aftredend zijn mevrouw H.C. Verloop en de heren W.C. den Breems en A. Ouwendijk. Zij hebben zich herkiesbaar gesteld.

Na de pauze verhaalt mevrouw I. van der Vlis over armoede en armenzorg in de 17e eeuw. In haar lezing behandelt zij niet alleen de situatie in Delft – de grondslag voor haar promotie – maar gaat zij ook in op de Vlaardingse situatie in die tijd.

Notulen van de Algemene Ledenvergadering van 27 maart 2001

Opening door de voorzitter

De 34e Algemene Ledenvergadering van de Historische Vereniging Vlaardingen wordt geopend door de voorzitter, de heer W.C. den Breems.

Namens het bestuur heet hij de 75 aanwezige leden hartelijk welkom en biedt zijn excuses aan voor de late verschijning van het Tijd-Schrift. Hij refereert aan de daarin verwoorde 'kritische noten' van de laatste tijd, zoals de gebrekkige communicatie tussen de betrokken wethouder en diens ambtenaren enerzijds en de vereniging anderzijds, met betrekking tot het gemeentelijke monumentenbeleid. De voorzitter ziet wel een bewustwordingsproces op gang komen, waar de recent gepresenteerde cd-rom met een overzicht van de Vlaardingse monumenten een gevolg van is.

Een ander punt van zorg is de Technische School aan de Deltaweg. Hoewel de uitbreidingsplannen van Unilever van de baan lijken te zijn, moet de vereniging echter alert blijven.

Ten slotte schenkt hij in zijn openingswoord nog aandacht aan de bebouwing van het Buizengat en de opvulling van het Gat in de Markt. Hij spreekt het voornemen uit om toekomstige ontwikkelingen zoveel mogelijk van de positieve zijde te zullen bezien, maar waarschuwt tevens dat de HVV deze in ieder geval kritisch zal blijven volgen.

Ingekomen stukken

Van de volgende leden is een bericht van verhindering binnengekomen: de heer De Vries, de heer en mevrouw Kornaat, de heer Luth en de secretaris, de heer Hart (mevrouw Verloop zal wegens zijn afwezigheid notuleren).

Notulen Algemene Ledenvergadering van 28 maart 2001

Vanuit de vergadering komen geen opmerkingen en/of vragen naar aanleiding van de notulen van de vorige Algemene Ledenvergadering. Deze worden vervolgens vastgesteld, met dank aan de secretaris.

Jaarverslag secretaris

Ook het jaarverslag en het overzicht van de activiteiten van het jaar 2000 geven geen aanleiding tot opmerkingen en/of vragen, zodat ze ongewijzigd worden vastgesteld.

Financieel verslag 2000 en begroting 2001

Het financieel verslag en de begroting worden akkoord bevonden. De voorzitter dankt de penningmeester hartelijk voor zijn inzet.

Verslag kascontrolecommissie en benoeming nieuwe kascontrolecommissie

De leden van de kascontrolecommissie, de heren A. Hofman en H.J. Luth, hebben de kas en de boekhouding van de vereniging over het jaar 2000 gecontroleerd en akkoord bevonden. Het voorstel om het bestuur voor het jaar 2000 te dechargeren, wordt door de vergadering overgenomen.

De heren H.J. Luth en M.J. van de Arend worden benoemd tot leden van de nieuwe kascontrolecommissie, met als plaatsvervangende leden de heren C. Zevenbergen en T. Stolk.

Aanpassing contributie in verband met komst Euro en de (reeds ingegane) verhoging van het BTW-tarief

In 2002 wordt de Euro ingevoerd als wettig betaalmiddel, terwijl in januari 2001 het BTW-tarief met 1,5% is verhoogd. Het bestuur doet derhalve het voorstel om per 2002 de contributie vast te stellen op € 16,50. In guldens omgerekend is dat een bedrag van f 36,30, wat een prijsverhoging betekent van f 1,30. De aanwezige leden gaan hier unaniem mee akkoord. In het Tijd-Schrift zal hier nog mededeling van worden gedaan.

Vervolgens meldt de voorzitter dat met ingang van volgend jaar de overstap zal worden gedaan van de Postbank naar de Rabobank. Dit als gevolg van een onderlinge afspraak naar aanleiding van de sponsoring van het komende Jaarboek door laatstgenoemde bank.

Oprichting werkgroep 35-jarig bestaan

Om de leden meer te betrekken bij de activiteiten doet de voorzitter een oproep om zitting te nemen in een werkgroep die de feestelijkheden rond het 35-jarig bestaan in 2002 zal gaan organiseren. Daarnaast nodigt hij belangstellenden uit om hun (computer)kennis in te zetten voor de website van de vereniging.

Rondvraag

De heer A. Hofman komt tijdens de rondvraag terug op het vorige agendapunt. Hij doet de suggestie om in het volgende Tijd-Schrift aandacht te schenken aan de website, omdat immers niet alle leden aanwezig zijn bij deze vergadering. De commissie Tijd-Schrift zal hier zorg voor dragen.

Omdat de heer Hofman bij het vorige lustrum zeer goede ervaringen heeft opgedaan met het organiseren van een dergelijke bijeenkomst, biedt hij spontaan opnieuw zijn diensten aan en roept tevens een ieder op om zijn voorbeeld te volgen.

Sluiting

De voorzitter bedankt de leden voor hun aanwezigheid en sluit vervolgens de vergadering.

Jaarverslag en overzicht activiteiten 2001

Het totaal aantal leden per 31 december 2001 bedroeg 1565. In de loop van het jaar zegden 54 leden hun lidmaatschap op en mochten wij 71 nieuwe leden verwelkomen.

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 27 maart 2001 in het Wijkcentrum Holy. Het verslag van deze vergadering is hierboven opgenomen.

Het bestuur kent sinds de Algemene Ledenvergadering 2001 de volgende samenstelling:

W.C. den Breems	voorzitter
C.J. Hart	secretaris
A.W.J. Andriessen	penningmeester
J. van Elk	
A. Ouwendijk	
E. van Rongen	
mevrouw H.C. Verloop	

Het bestuur kwam in het jaar 2001 zes maal in vergadering bijeen.

In het jaar 2001 was de Historische Vereniging onder meer aanwezig bij de viering van het 10-jarig bestaan van het VSB Fonds, de uitreiking van de Geuzenpenning, de presentatie van het boek en cd 'Vlaardingse Sagen en Legenden', de Lentemarkt, het Haring- en Bierfeest, de presentatie van het boek 'Herleefd Verleden' (een uitgave onder de vlag van onze vereniging), de viering van het verjaardagsfeest van de heer J. Anderson, de bijeenkomsten rond de planvorming van de Rivierenzone en de Open Monumentendag.

d'Akerboom 2001

Met trots ontving de Historische Vereniging Vlaardingen op 14 november 2001 de belangrijkste culturele prijs van Vlaardingen: d'Akerboom.

"Naar het oordeel van de Culturele Raad komt de Historische Vereniging Vlaardingen deze eer toe, omdat zij gedurende 35 jaar door middel van het organiseren van veelsoortige activiteiten een zeer belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het stimuleren van de interesse voor en het behoud van het cultureel erfgoed in Vlaardingen", aldus het toekenningsbesluit van dit waarderingsteken. Zie in dit verband ook Tijd-Schrift 82 van december 2001.

Historisch Jaarboek

Dit jaar verscheen het Historisch Jaarboek voor de 25e maal en het was zowel wat betreft het uiterlijk – voor de eerste maal met gekleurde illustraties – als inhoudelijk een waarlijke jubileumuitgave. De uitgave van het jaarboek wordt jaarlijks mede mogelijk gemaakt door medewerking van de gemeente Vlaardingen en sponsors uit het bedrijfsleven. Rabobank Schiedam-Vlaardingen was dit jaar de hoofdsponsor van deze feestelijke uitgave.

De stijlvolle presentatie vond plaats ten stadhuize en zoals het gebruik – meestal – wil, ontving burgemeester Stam het eerste exemplaar.

Het hoofdartikel van het jaarboek is een rijk geïllustreerde verhandeling van de heer J.M. van Dorp over de collectie rederijdersblazoenen in het Vlaardingse Stadhuis. De gemeente Vlaardingen bezit 11 blazoenen, de meeste daterend uit 1616.

Een Vlaardings schildersgeslacht en wel dat van Johannes, Frits, Jaap en Jan Weiland, wordt boeiend beschreven door mevrouw H.C. Verloop.

Zoals ieder jaar bevat het jaarboek de kronieken. De Kroniek van Vlaardingen 2000 is samengesteld door mevrouw M. van Papeveld-Hörst. Mevrouw J.K. Bot tekent voor De Kroniek Vlaardingen 1950.

De uitgave wordt gecombineerd door jaarverslagen van de Archeologische Werkgroep Helinium, de Gemeentelijke Archeoloog, de Historische Vereniging Vlaardingen, het Stadsarchief, de Stichting Archeologie en Bouwhistorie Vlaardingen/Archeologisch Historisch Museum Hoogstad, het Streekmuseum Jan Anderson en het Visserijmuseum.

Lezingen en excursies

Het nieuwe jaar begon met een lezing op dinsdag 23 januari in het gebouw van de voormalige Ambachtschool aan de Deltaweg. Dankzij de medewerking van de VOS hadden we daar gastvrijheid voor het houden van de lezing van Bert van Bommel over de 'nieuwe monumenten' (gebouwd tussen ca. 1880 en 1940), zoals die eind 2000 door de gemeenteraad te boek werden gesteld. Zo'n 55 aanwezigen hadden een interessante avond en maakten bovendien gebruik van de mogelijkheid om in de pauze en aan het einde van de avond nog eens te dwalen door het oude schoolgebouw.

Op dinsdag 27 februari waren we te gast in De Lijndraajer, waar Eva Timmermans een viertal oude Vlaardingse sagen en legendes voordroeg. Zij deed dat in samenwerking met Robert Tetteroo, die tussen de verhalen door een aantal interessante achtergronden vertelde en er enige dia's bij vertoonde. Deze bijeenkomst viel aan de vooravond van het verschijnen (op 9 maart) van een publicatie waarin beiden hun verhalen en historische onderzoeken bundelden, samen met een cd met daarop nogmaals de vertellingen van Eva. Het was een zeer geanimeerde avond met circa 75 aanwezigen.

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op dinsdag 27 maart in onze vaste locatie daarvoor: het Wijkcentrum Holy. Na de vergadering en de korte pauze bleek het aantal aanwezigen van 75 met 10 vermeerderd te zijn, waarna Hanno de longh – na een inlei-

ding van Oranje-kenner Jan Kikkert uit Oostvoorne, zoon van de rentmeester van de Oranjes – een lezing hield over de 'Bastaards van Oranje', waarover hij zojuist een boekje had gepubliceerd. Een aantal niet-officiële Oranje-nazaten gingen in woord en beeld 'over de tong'.

De Woningbouw in de Babberspolder was het onderwerp van de lezing, die Frans Assenberg op dinsdag 24 april in de nieuwe aula van het (v/h) Groen van Prinstererlyceum (thans 'Locatie Rotterdamseweg van Scholengemeenschap Aquamarijn') hield. In woord en beeld liet hij de oude situatie zien van de woningen in een gebied dat tijdens de oorlogsjaren was gebouwd voor tijdelijke opvang van Rotterdammers die hun woningen daar door het bombardement in mei 1940 kwijtraakten. Zo'n 70 aanwezigen maakten deze interessante lezing op een voor velen bovendien nostalgische plek mee.

Op dinsdag 26 juni luisterden zo'n 36 aanwezige leden in De Lijndraajer naar het verhaal van Cees van Stijnen, voormalig voorzitter van de 100-jarige Historische Vereniging Haarlem, die zowel de historie als de topografie van zijn stad op heldere wijze uiteenzette aan de hand van enkele overheadsheets en een serie dia's. Het was een goede voorbereiding op de

Excursie naar Haarlem, de jaarlijkse bus-excursie, die we op de zaterdag erna, op 30 juni, maakten. We gingen weer met een volle touringcar op pad: 50 deelnemers hadden zich aangemeld. Bij aankomst in Haarlem kregen we van de 100-jarige Historische Vereniging koffie met koek aangeboden in de geweldige ontvangst- en bestuursruimte van de vereniging, die gevestigd is in het historische gebouw De Hoofdwacht (rond anno 1600), aan de Grote Markt. Daar vervoegden ook de Gilde-gidsen zich bij ons, waarna we in drie groepen de stad ingingen om al het moois met eigen ogen te aanschouwen. Daarna gebruikten we in Grand-Café Brinkman aan de Grote Markt de lunch. Direct hierna gingen de meeste deelnemers mee naar de Grote- of St. Bavo-kerk, waar ieder op eigen gelegenheid kon vertoeven, om daarna zelf op pad te gaan, hetzij naar de archeologische expositie in De Waag, hetzij naar het Historisch Museum Zuid-Kennemerland, tegenover het Frans Halsmuseum. Tegen vieren vertrokken we naar het gemaal-museum Cruquius, waar we eveneens een rondleiding kregen en precies uit de doeken werd gedaan hoe de Haarlemmermeer destijds werd drooggemalen. Rond zes uur waren we weer in Vlaardingen terug, na een weer zeer geslaagde dagtocht!

Op dinsdag 25 september startten we het nieuwe seizoen met een lezing door de heer Emile Havers, medewerker van het Stadsarchief Dordrecht, die aan de hand van dia's over de historie en de monumenten van Dordrecht vertelde. De 25 aanwezigen had een leerzame avond: een aantal van hen zal ook zeker deelnemen aan de excursie.

Zaterdag 29 september vertrokken we met 22 deelnemers voor een tocht naar Dordrecht. Onze eigen Stadsarchivaris Harm Jan Luth toonde ons na de koffie de vele fraaie plekjes van zijn woonplaats, waar we deze 'halve-dag-excursie' afsloten met een rondvaart door de Dordtse grachten. Maar dat was niet het enige 'waterige' aan deze dag: een groot gedeelte van de deelnemers maakte bovendien gebruik van de nieuwe fast-ferry van de Parkkade in Rotterdam naar Dordrecht (en terug), en zij ontdekten de geneugten van deze nieuwe manier van reizen.

Op dinsdagavond 23 oktober waren we te gast in de grote recreatiezaal van Zorgcentrum De Wetering aan de Claudius Civilislaan. Jan Anderson vertelde aan de bijna 150 aanwezigen hoe hij 50 jaar geleden als 15-jarige verhuisde van zijn oude vissersdorp Scheveningen naar de vissersplaats Vlaardingen. Na zijn inleiding was het plaatjes-kijken

geblazen, waarbij we de laatste van de ruim 130 dia's in een redelijk vlot tempo moesten doordraaien om nog rond kwart over tien klaar te zijn!

Op dinsdag 20 november ten slotte waren we te gast in de Burgerzaal van het Vlaardingse Stadhuis, waar de blazoenen in het middelpunt van de belangstelling stonden. Zo'n 75 aanwezigen luisterden naar de voordracht van Joop van Dorp, die in woord en beeld alle wetenswaardigheden (zoals ook verwoord in zijn hoofdartikel in het Historisch Jaarboek 2001) vertelde. Voor het pauze-drankje, aangeboden door het Gemeentebestuur, verplaatsten we ons naar de Oude Hal, waar Joop daarna alle blazoenen in het echt, en uitgelicht met een extra spotlight, nog eens van enige informatie voorzag.

Commissies

Wederom constateren wij dat een van de drijvende krachten van onze verenigingsactiviteiten de commissies zijn. Actieve onderdelen, die worden bemand door leden en bestuursleden.

De Commissie *Ledenactiviteiten* verzorgt de lezingen en excursies (zie het verslag hierboven). Zij houdt zich van harte aanbevolen voor tips en suggesties voor interessante lezingen.

De Commissie *Industrieel Erfgoed* – momenteel inactief – is aangesloten bij de Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (FIEN).

De Commissie *Stad en Monument* besteedt onder meer aandacht aan de bebouwingsplannen in de stad en waakt mede over het monumentaal aanzien.

De Commissie *Vissersmonument* ziet toe op het onderhoud van het monument en is nog altijd zoekende naar de beste locatie.

De commissie *Historische Publicaties* heeft als taak het redigeren van het Historisch Jaarboek Vlaardingen.

De redactie *Tijd-Schrift* verzorgt de uitgave van vier edities van dit verenigingsperiodiek per jaar.

Tot slot

Het bestuur is zich bewust van en dankbaar voor de inzet van de leden van de commissies, de bezorgers van de publicaties en de vele vrijwilligers, waarop altijd een beroep kan worden gedaan.

"Ter herinnering zoowel voor het tegenwoordige, als voor het nageslacht"

Matthijs A. Struijs

*In Tijd-Schrift 76 stond de bewuste foto ook.
(Met dank aan Roel Dijkstra Persfotografie)*

In de MaasPost van 13 april 2000 vond ik, onder de titel 'Milleniumboom geplant voor het Weeshuis' een bericht met een foto waarop de Wethouder van Cultuur, de heer K. van der Windt, aan het spitten is om op het plein voor het Weeshuis een boom te planten. Hij deed dit op uitnodiging en in samenwerking met leden van de werkgroep Open Monumentendag Vlaardingen, waarvan dé man van die werkgroep, Arie Ouwendijk, ook aan het spitten is. De lindeboom die werd geplant verving de zieke linde die op dit plein stond en die daar, volgens de tekst in de krant, zo'n 60 jaar stond. Maar in feite stond die boom daar al sedert 1898 en was hij dus 102 jaar oud toen hij roemloos sneuvelde. Vergelijk van enkele foto's uit verschillende perioden wijzen uit dat het steeds dezelfde boom is geweest die voor het Weeshuis is afgebeeld. Bovendien kan de langzaam groeiende linde zéér oud worden. In Sambeek, gemeente Boxmeer, staat een 1200, 1000 of 450 jaar oud exemplaar (de geleerden zijn het er niet over eens) met een stamomtrek van 7,50 meter, derhalve de oudste boom van Nederland.

Je zou kunnen zeggen dat Vlaardingen iets met bomen heeft, al leek het ooit het tegendeel. Toen in 1988 onze Koningin 50 jaar werd, werden namelijk alom in den lande ter herinnering daaraan bomen geplant. Vaak in plaatsen waar ook bij haar geboorte in 1938 herinneringsbomen waren geplant. Op de vraag van een krantenjournalist aan de toenmalige gemeentevoorzitter Van Pelt of Vlaardingen daar ook plannen voor had, kreeg deze van hem te horen dat Vlaardingen géén bomenplanttraditie had en dat die ook toen niet zou worden ingesteld.

Daar heb ik toen op gereageerd met een artikeltje in de krant getiteld 'Ook Vlaardingen heeft zijn Beatrixboom!'. Op 1 februari 1938 organiseerde namelijk de vereniging 'De Princevlag' in Vlaardingen een boomplanting ter herinnering aan de geboorte van Prinses Beatrix. Een fraai kleurende goud-es werd na een vlaggenceremonie door een groep kinderen op de zogenaamde Grote Speelweide geplant.

In de toen nog zelfstandige gemeente Vlaardinger-Ambacht werd op 3 februari 1938 om dezelfde reden in de Oranjewijk een boom geplant op het punt van samenkomen van de Nassaulaan en de Prins Hendriklaan, terwijl dat deel van beide straten toen werd omgedoopt in Prinses Beatrixplein. (Deze naam is na de bezettingstijd, toen veel Oranjenamen werden gewijzigd, niet meer teruggekomen). Deze boom was een *Castania sativa* of tamme kastanje. Tot de planters behoorde de jongste dochter van de burgemeester van Vlaardinger-Ambacht Luyerink.

Op 1 december 1945 werd door de buurtvereniging Hogelaan en Omgeving op de Verlengde Hogelaan door burgemeester Siezen en de wethouders Van Toor en Van Minnen een 'Vrijheidsboom' geplant.

Er was dus wel degelijk een bomenplanttraditie in Vlaardingen. En nog wel een massále bomenplanttraditie, want in feite kreeg het Oranjepark haar naam naar aanleiding van het planten van de Beatrixboom in dit park-in-aanleg!

Dat er nóg een herinneringsboom in Vlaardingen was, is mij toen even ontgaan, maar de gedachte aan die andere boom kwam wél direct boven toen ik op de foto de culturele wethouder zo driftig zag spitten. De boom die bij het Weeshuis stond was toch óók een herinneringsboom? Nou en of hij dat was!

In het Stadsarchief, waar elke burger van alles kan nazoeken, maar waar een cultuurwethouder en mensen die iets met monumenten te maken hebben alles vooraf wel zouden móeten nazoeken, bevindt zich een schitterende oorkonde, maar liefst 68 x 50 centimeter groot, in diverse kleuren op getint papier getekend en met diverse attributen versierd, waarop de volgende gecalligrafeerde tekst staat te lezen:

Het Bestuur van het Weeshuis der Hervormden te Vlaardingen.

Gelet op de feestviering van het Nederlandsche volk, gehecht aan het Stamhuis van Oranje, Overwegende dat die heeft plaats gehad doordat Hare Majesteit op den 31 Augustus 1898 haar 18en levensjaar heeft bereikt en alzoo volgens artikel 31 der Grondwet gerechtigd is de Regeering te aanvaarden.

Overwegende dat op 6 September daaraanvolgende de Inhuldiging heeft plaatsgehad en Hoogstderzelve den eed van trouw aan de Grondwet heeft afgelegd.

Heeft besloten om als huldeblijk op het terrein van bovengenoemd gesticht te doen planten een Wilhelminaboom ter herinnering zoowel voor het tegenwoordige, als voor het nageslacht.

Vlaardingen den 7 September 1898

*Het Bestuur voornoemd,
(was getekend)*

Regenten

J.C. van Buuren van Heyst, voorzitter

J. van Dusseldorp Czn.

Pauls. Kikkert

J. Hoogendijk Azn.

Regentessen

J. van Buuren van Heyst, geboren Dirkzwager

C. van Dusseldorp, geboren Drossaart

J. Hoogendijk, geboren v.d. Werf de Willigen

N. Hoogendijk, geboren de Zeeuw

Ter Ordonnantie van hetzelfde. De Secretaris, K. Hoogendijk Hzn.

Deze oorkonde werd in 1899 door secretaris Hoogendijk vervaardigd.

Onder de lezers zal er nu stellig wel iemand opmerken dat niet bewezen is dat het om de boom op het voorplein ging, want dat het net zo goed een boom in de tuin áchter het Weeshuis kan zijn geweest. Maar die tuin was wel erg klein en zo'n 'monument' stopte men niet weg in een rommelig achtertuinje. Bovendien blijkt uit het navolgende dat het om ook een lindeboom ging. Het Weeshuisbestuur is namelijk waarschijnlijk op het idee van de boom gekomen door een ingezonden stuk in de Nieuwe Vlaardingsche Courant van 11

hoogstderzelve verlangen aan het Weeshuis toegezonden. Waarvoor bericht van Ontvangst zal worden verzonden”.

Het lijkt erop dat men voor de schenking van dit portret iets terug wilde doen, want in de marge staat dan nog “en tevens besloten een Wilhelmina of herinneringsboom te planten op het terrein van het Weeshuis”.

Dat Maarleveld deze boom voor een lage prijs kon verkrijgen, zal ook wel een reden voor het Weeshuisbestuur zijn geweest om hierop in te gaan. Het Weeshuis zat altijd zéér krap bij kas en luxe uitgaven kon men zich niet permitteren. De heer Maarleveld was bovendien een vrijgevig man, gezien het redelijk grote aantal schenkingen van tekeningen die hij aan het Stadsarchief deed. Om die reden kan ik mij voorstellen dat hij de boom aan het Weeshuis heeft geschonken.

De boom op het plein was dus een herinneringsboom zowel “voor het tegenwoordige, als voor het nageslacht” (en, gezien zijn leeftijd, was hij ook een Vlaardings monument, dat restauratie in plaats van sloop had verdiend! Vlaardingers en slopers hebben kennelijk ook iets met elkaar). Maar het nageslacht, waartoe dus ook de putgravers behoren, die Koningin Wilhelmina weliswaar niet bewust in functie als Koningin, maar wel als Prinses hebben gekend, herinnert zich dat blijkbaar niet. Ook niet in het jaar dat na het planten van de Millenniumboom verlopen is. Maar het ligt toch wel een beetje voor de hand dat zo'n solitaire boom op zo'n plein daar niet zómaar stond?! In ieder geval was het een kleine moeite geweest om dat even na te vragen bij de daartoe bij uitstek geëigende instelling, namelijk bij het Stadsarchief, gevestigd in het voormalige Raadhuis van Vlaardinger-Ambacht, Plein

De Wilhelminaboom, die vorig jaar plaats moest maken voor de Milleniumboom, zou volgens het krantenbericht omstreeks 1940 geplant moeten zijn. De boom op deze foto zou dan 13 jaar oud moeten zijn geweest. Vergelijkt u het takkenverloop van de boom op beide foto's! Met name de twee takken hier links aan de boom. (Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

Emaus nummer 5. (Op dit adres kunt u nu in ieder geval, van dinsdag tot en met vrijdag, de originele oorkonde van de planting van deze herinneringsboom bekijken).

Ja, en ... wat nu verder? Handhaven we die boom als Millenniumboom of draaien we de zaak terug en maken we er weer een Wilhelminaboom van? Of geven we met een bordje tekst aan dat de boom voor twee geldt? Graag uw reacties en oplossingen aan de betreffende wethouder en/of aan de werkgroep Open Monumentendag!

*Een opname van het
Weeshuis uit 1979,
toen de bebouwing in
de Ridderstraat en
omgeving was ge-
sloopt.
(Foto: Stadsarchief
Vlaardingen)*

"Laat het vriezen by de Vriezen"

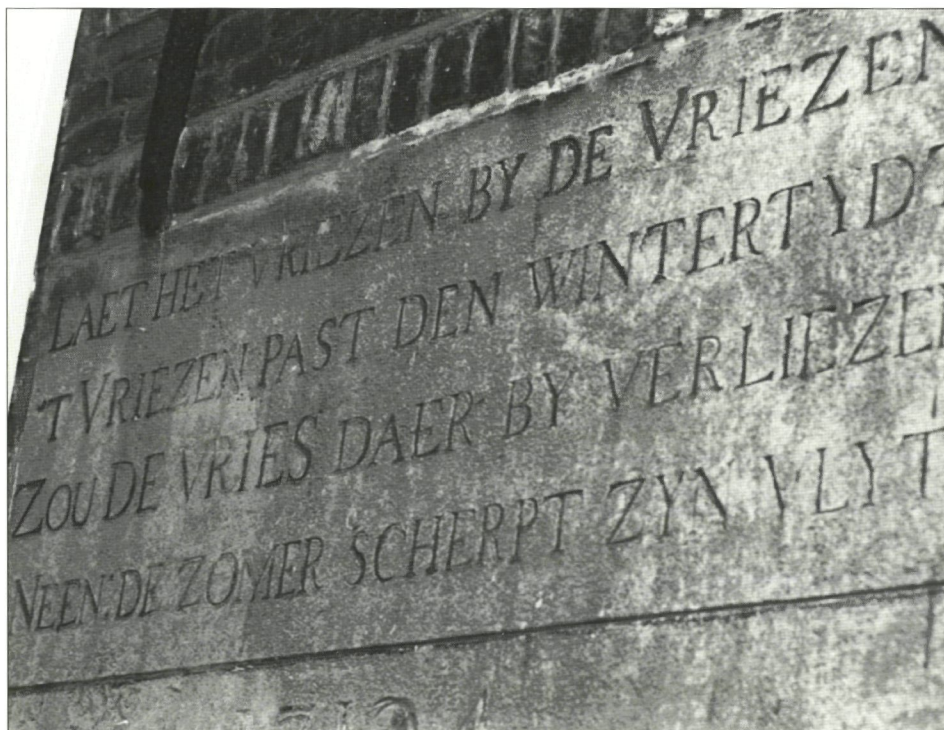
Een reactie door P.G. Heinsbroek.

In Tijd-Schrift nr. 80, van juni 2001, geeft de heer M. A. Struijs op blz. 14 t/m 20 een boeiend verhaal rond een gevelsteen die nu (nog) te zien is aan de noordkant van de Markt, in de zijgevel van huisnummer 51. De letterlijke tekst op de steen is:

*Laat het vriezen by de Vriezen.
'T Vriezen past den wintertydt.
Zou DE VRIES daer by verliezen?
Neen, de zomer scherpt zyn vlyt.*

Onder deze tekst staat een doorlopende horizontale streep (geen voeg). Daaronder een jaartal, waarvan het vierde getal twee letters over elkaar heen gehouwen is, namelijk 1713(2)4 (aangenomen dat dit een jaartal moet zijn). Er staat dus óf 17124, óf 17134.

De heer Struijs geeft in zijn artikel een mening over de mogelijke betekenis van de tekst. Met

het eerste deel van zijn verklaring, namelijk dat de tekst mogelijkwerwijs slaat op een handelaar in brandstoffen, die dan Vries of De Vries of iets dergelijk zou kunnen heten – wat ook een bijnaam of ambachtsaanduiding zou kunnen zijn en die laat weten dat een sterke winter hem niet deert maar, in tegendeel, tot voordeel strekt (hem meer werk, dus inkomsten, geeft), ben ik het geheel eens. Dat wil zeggen: ik kan me voorstellen dat iemand die De Vries heet of als herkenningsnaam 'Vries' wordt genoemd, en die in brandstof handelt of dat vervoert, of er aandeelhouder in is etc., zo'n steen boven zijn bedrijf of huis plaatst als herkenningspunt/adres en/of aanduiding van zijn beroep.

Helaas is niet een bepaalde De Vries in de archieven te vinden die op de plek Markt 51 woonde in 1713 of 1724. (Wel zijn er De Vriezen die op andere plaatsen wonen en in andere tijden). Via het probleem hoe de getallen 1713(2)4 als jaartal gelezen moeten worden, en dat het wijzigen van het jaartal op hergebruik zou kunnen wijzen, komt de heer Struijs op het idee (het tweede deel van zijn artikel) dat de steen eerst als grafsteen buiten de kerk gediend kan hebben en via een ruiming, uitgevoerd door ene Jan Koolhaalder, timmerman, in 1830 op of vlakbij de plek Markt 51 terecht kan zijn gekomen.

Die redenering is knap. Maar na het hebben gezien van zeer veel 17e (en enkele 18e) eeuwse zerken in de Grote Kerk op de Markt, kan ik het idee dat deze spreukdragende steen een grafzerk is geweest, niet onderschrijven. En blijft, naar mijn gevoelen, het zoeken naar degene die, als handelaar in brandstoffen of op de Markt of ergens anders, herkenbaar aan de naam of de beroepsaanduiding 'De Vries' werd genoemd. Misschien is het nodig nog nauwkeuriger te achterhalen waar oorspronkelijk de steen gezeten heeft. Zoals in het artikel van de heer Struijs al staat, is ook de huidige plaats niet de oorspronkelijke.

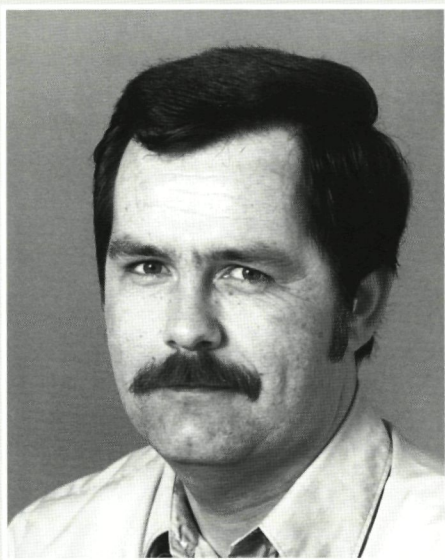
Overigens, maar dat is een detail, na de zin: 'zou DE VRIES daarbij verliezen...' hoort volgens de heer Struijs een vraagteken. En inderdaad, op de steen zelf staat die er ook, zij het sterk afgesleten. Maar nog wel herkenbaar.

P.G. Heinsbroek tekende en beschreef alle grafzerken in de Grote Kerk en publiceerde deze, samen met een beschrijving van hen die onder deze zerken begraven hebben gelegen van de hand van M.A.Struijs, in de driedelige publicatie 'De zerken in de Nederlandse Hervormde Grote Kerk te Vlaardingen', Vlaardingen, 1999.

Excuses

De op dinsdag 26 februari j.l. gehouden lezingavond over het Buizengat, was wederom een avond waar veel belangstelling voor was. Hieruit blijkt dat de lezingencommissie goede onderwerpen uitzoekt. Helaas was de lokatie niet geschikt voor zo'n grote toeloop. De lezing moest daardoor in twee gedeelten worden gehouden en was voor de bezoekers in aanvang wat hinderlijk. Wat het bestuur veel meer speet was dat een aantal bezoekers weer huiswaarts moesten keren omdat de lokatie vol was. Het bestuur en commissie biedt voor deze ongemakken haar welgemeende excuses aan en zal zich inspannen dat dit in de toekomst voorkomen zal worden.

In Memoriam

Op 8 januari 2002 bereikte ons het droevige bericht dat onverwachts ons oud-bestuurslid Hans Westerdijk was overleden.

Van 1987 tot 1997 fungeerde Hans als penningmeester van de Historische Vereniging Vlaardingen. Daarnaast beheerde hij de ledenadministratie en ontwikkelde hij het huidige bezorgsysteem voor het Historisch Jaarboek. Dit vele werk deed hij onder grote waardering van bestuur en leden.

Na zijn aftreden als bestuurslid bleef Hans belangstelling hebben voor de HVV en nam hij ook regelmatig deel aan de excursies.

Met dankbaarheid denken wij terug aan iemand die veel vertrouwen genoot voor het secure werk dat hij voor de HVV heeft verricht. Moge Hans ruste in vrede.

Namens het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen,

W.C. den Breems, voorzitter

Uitslag prijsvraag

In Tijd-Schrift 80 hebben wij een prijsvraag uitgeschreven om de leden die daar misschien wel eens over gedacht hebben, maar er nooit toe zijn gekomen om dat daadwerkelijk te doen, een beetje te stimuleren een artikel voor Tijd-Schrift te componeren. Het ging er om, volgens de omschrijving, een stuk te schrijven dat niet (alleen) gebaseerd is op de eigen herinneringen, maar waaraan ook enig historisch onderzoek ten grondslag ligt. Het moest uiteraard gaan over een Vlaardings onderwerp, gemakkelijk leesbaar zijn en geen redactionele bewerking behoeven en, als het even kan, ook rijkelijk zijn voorzien van zo mogelijk nog niet eerder gepubliceerde illustraties.

Wel, dat hebben we geweten! Met postzakken tegelijk kwamen de inzendingen binnen – in onze dromen. Kennelijk bent u zelfs niet met een kleine beloning als stimulans zo gemakkelijk aan het schrijven te krijgen. Er zijn bij de redactie zegge en schrijven twee inzendingen binnengekomen. Maar ... die waren wel allebei van een prima kwaliteit.

De eerste inzending is van Kees Verhulst, die al enkele malen eerder in Tijd-Schrift publiceerde en het klappen van de zweep dus al wel een beetje kende. Hij beschrijft de geschiedenis van het bedrijf van zijn vader, wagenmakerij Verhulst, die gevestigd was in een pand aan het Westnieuwland.

De tweede inzending is van Bas van Heere en gaat over zijn jeugd op Het Hoofd in de jaren 1940-1950. Hij woonde in een pand waar tegenwoordig het gebouw van de Bloedbank staat, op de hoek van de Westhavenkade en de Galgkade.

De redactie heeft beide inzendingen met heel veel plezier gelezen. De verhalen hebben een geheel verschillend karakter. Dat van Verhulst is voor een deel gebaseerd, zoals wij ook vroegen, op onderzoek van historische gegevens. Dat van Van Heere uitsluitend op herinneringen, maar wel op een haast spannende wijze beschreven.

Wij hebben daarom gemeend geen keuze te moeten (of kunnen) maken en hebben besloten om de wedstrijd te laten eindigen in een gelijkspel. Beide schrijvers zullen daarom worden uitgenodigd om op de Algemene Ledenvergadering op 26 maart 2002 een prijs in ontvangst te komen nemen. Bij deze alvast van harte gefeliciteerd! Beide verhalen zullen dit jaar in een aflevering van Tijd-Schrift worden gepubliceerd.

Tot slot: ook zonder dat er een prijs aan verbonden is, zien wij natuurlijk graag uw bijdragen voor Tijd-Schrift in de al of niet elektronische brievenbus belanden!

Namens de redactie,
Eric van Rongen, eindredacteur.

Ledenactiviteiten

In het Tijd-Schrift 82 van december schreven we al over een aantal activiteiten die dit voorjaar op het programma staan. De oplettende lezer heeft toen natuurlijk gemerkt dat er een foutje is geslopen in de bedragen die voor de voorjaars-bustocht naar Breda werden genoemd. Het bedrag stond al wel in euro's, maar het werd nog voorafgegaan door een gulden-teken. We werden er door een aantal leden opmerkzaam op gemaakt (immers: vorig jaar bedroegen de kosten al 65 gulden) en gelukkig maakten ook al veel leden het juiste bedrag over.

Over de lezing van Ingrid van der Vlis: Armoede en Armenzorg in de 17e eeuw, na de pauze op de avond van de Algemene Ledenvergadering (**dinsdag 26 maart**) hebben we u in het vorige nummer van Tijd-Schrift al volledig geïnformeerd. Zij die alleen voor de lezing komen (dus ook niet-leden) zijn vanaf half negen van harte welkom in de zaal van het Wijkcentrum Holy! En u weet: de bus stopt (bijna) voor de deur aan de Churchillsingel, en komt u met de auto, dan doet u er verstandig aan om te parkeren aan de Robert Schumanring (de inrit aan de Holysingel, tegenover bejaardencentrum Uitzicht).

De laatste Vlaardingse lezing van dit winterseizoen is op **dinsdagavond 23 april**. We zijn dan te gast in de grote zaal van Vaartland, aan de Dillenburgsingel (met een bushalte vlakbij, en een grote parkeerplaats aan de overkant van de Holysingel, bij het ziekenhuis). De aanvang is 20.00 uur, de zaal is open vanaf kwart voor acht.

Het onderwerp van deze lezing is 'Vlaarding en Oranje'. Fotograaf Piet van den Berg (waarvan u in het begin van dit jaar een expositie van foto's in zowel het Visserijmuseum als in het Stadsarchief hebt kunnen bezoeken) maakte een aantal foto's in de jaren vlak voor de Tweede Wereldoorlog, die de basis vormen van deze lezingen-avond. Zijn zoon Jan van den Berg, en onze voorzitter Wout den Breems, vertellen u in woord en beeld over de plaatjes, die voor velen wellicht de jeugdijaren doen herleven!

We begonnen dit stukje van uw Ledenactiviteiten-commissie over de inschrijf-procedure voor onze dagtocht naar Breda op zaterdag 29 juni. Een globaal programma voor die dag trof u al aan in ons vorige nummer. Trouwens: wist u dat Breda dit jaar haar 750-jarig bestaan viert? Lopen ze toch mooi een eind achter bij Vlaarding...

Intmiddels hebben enkele leden van onze commissie deze dag verder uitgewerkt en heeft onze Vlaardingse archiefmedewerker Frie van der Heijden (geboren Bredanaar) aangeboden om de stadswandeling in Breda te verzorgen. We doen dat aan de hand van een bestaande 'Historische Kilometer van Breda' (die overigens een kleine vier kilometer lang is...

Na de lunch komt dan nog de Grote Kerk (ook wel de Onze Lieve Vrouwekerk genoemd) aan bod, alsmede de mogelijkheid om het sinds kort vernieuwde Breda's Museum te bezoeken, dat is gevestigd in het 'kasteel' van de Koninklijke Militaire Academie (Museumjaarkaart

meenemen, s.v.p.). Voor diegenen die wellicht pas het museum bezochten, is er natuurlijk ook gelegenheid om op eigen gelegenheid nog wat van de stad te bekijken of te gaan winkelen.

Zoals u van ons gewend bent, zullen we de dinsdagavond voorafgaand aan deze excursie, dus op **dinsdag 25 juni** in de zaal van De Lyndraajer aan de Baanstraat een lezing over de bestemming van de excursie organiseren. Hiervoor zal een terzake bekende Bredanaar ons in woord en beeld op de bustocht naar zijn woonplaats voorbereiden.

We beginnen ook weer om acht uur, en vanaf kwart voor acht mag u – of u nu meegaat naar Breda of niet – een plaatsje zoeken.

Met die bijeenkomsten sluiten we dan dit seizoen af, om in september weer te beginnen met een nieuw seizoen.

Houdt u daarbij **zaterdag 14 september** in de gaten: dan doet ook onze Historische Vereniging weer mee aan de (landelijke) Open Monumentendag. In ons volgende september-nummer vertellen we u meer over het thema van dit jaar: Koopmanschap – monumenten van de Handel. Er worden weer een aantal activiteiten voorbereid die zich ditmaal zullen concentreren tussen de Oude Havenbrug en de Havenmond, met het Vlaardings Museum als middelpunt!

Op **zaterdag 28 september** wordt weer onze halve-dag Excursie gehouden, ditmaal naar Voorburg, een 'buitenplaats langs de Vliet' en al bijna net zo oud als Vlaardingen! Een halve-dag excursie wil zeggen dat we zo rond tien uur verzamelen bij de klok van het NS-station in de te bezoeken stad (waar u op eigen gelegenheid naartoe gaat). Na afloop van de excursie, zo rond een uur of drie, kunt u zelf besluiten of u nog een poosje blijft hangen of weer op huis aan koerst.

Tot zover even onze agenda voor de komende periode.

Wel willen we nog even vermelden, dat vanaf 5 mei de museumwoning aan de Vondelstraat weer geopend is, en wel elke eerste zaterdag en eerste zondag van de maand, van tien tot vier uur. In mei is de woning ook de andere zaterdagmiddagen geopend.

Namens de Werkgroep Ledenactiviteiten,
Arie Ouwendijk.

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.histervlaardingen.nl
e-mail: info@histervlaardingen.nl